

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre. . . 2.—
Fél évre. . . . 4.—
Egész évre . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.
Egy hóra . . . 70

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

A jövő kulcsa.

Örvendetes jelenségnek tartjuk, hogy a fegyverek zaja közepette mind gyakrabban hangzik fel ez a kérdés: és azután, — mi lesz a háboru után? Sőt, ha meggondoljuk, hogy ezuttal minden és mindenki a jövő célok érdekében lép sorompóba, hogy a háboruk sorsát a multban és a jövőben a béke munkája döntötte s dönti el, s hogy most is az egész jelent a jövő végett tesszük kockára: az említett tény örvendetes jelenségnél többre kell tartanunk, valósággal kényszerű kötelességnek nemzetünk jövője tekintetében.

Hálásak lehetünk a Gondviselésnek, hogy még e szörnyű háboru romjai alól is megmentette azt, ami örök emberi s ezzel megóvta az embernek, az emberiségnek hitét önmagában. Istenfélelem és hazaszeretet, jog és igazság, bátorság és könyörületeség dolgában nézeteink nem változtak meg. Ezek az örök erények élni és hatni fognak továbbra is és ezért megbecsülésükben, ránevelésükben sem állhat be szünet, vagy változás. De sajnos, élni és működni fognak az embernek kezébe nemes ösztönei is, főleg az irigység és gyűlölség, amelyek ellenfeleink táborában olyan hatalmas lángra kaptak és amelyek tekintetében a világ teremtése óta alig haladtunk, javultunk valamit. A tanulság nyilvánvaló és a jövőben is állandó éberséget, készséget parancsol.

E téren tanultunk két olyan kiváltképpen háborus szót, melyet a mostani nagy idők vetettek felszínre és amelyek szinte csodás tömörséggel fejezik ki a kor követelményeit. Megismertük a *Durchhalten*-t, mint a mindvégig helytálló kitartásnak a jelenre érvényes legfőbb imperatívusát — és megismertük az *Ertüchtigen*-nel, mely nemkevésebbé csattanós módon szemlélteti az emberképzésnek azokat a legfőbb követeléseit, amelyeknek valóra váltása a multban, biztosítja amannak lehetőségét a jelenben. Ehhez a két háborus szóhoz járul most betetőzésül, az *Umlernen* újabb keletű szó. Értelmét magyarul így írhatnánk körül: *Azt, amit megtanultunk és tudni vélünk, újra és másként megtanulni, hogy jobban tudjuk!* Ime, ez a szó is, mint két másik társa, parancsot, kötelességet, imperatívust fejez ki. A háboru után mindannyiunknak többé-kevésbé „Umlernen“ kell. . . . Igen, sokat elől-

ról kell majd kezdeni, sokat pedig másként folytatni.

Felette fontos, hogy ennek a szónak, ennek a folyamatnak lelki hátterével is tisztába jöjjünk. Értsük meg tehát, hogy ez az újra, megfordítva, visszatekintő és „visszakozó“ tanulás voltaképpen két folyamatot egyesít és szellemi erőnkét egymás után két ízben foglalkoztatja. Először negatív értelemben, mintegy tabula rasa-t igyekszik teremteni a felejtés segítségével, majd meg pozitív irányban a helyes újratanulásra irányul. Már ebből is kiderül, hogy az Umlernen nagyobb erő kifejtést igényel, mint a rendes egyszeri tanulás s hogy ennél fogva ez utóbbinál jóval nehezebb.

Valamely háboru nyomában támadó valószínű következmények terjedelme és minősége azonban nem pusztán a mindenkori hadiállapottól függ, a harctéri sikerektől vagy balsikerektől, hanem egyuttal az illető népnek a háboru okához való erkölcsi viszonyától is. Etekintetben is javunkra dől a mérleg, mert mi igazunkat nemcsak hisszük és érezzük, hanem be is bizonyíthatjuk. Ma már kár volna szót vesztegetni arra, hogy ezt-e háborut ránk kényszerítették; hogy ellenfeleink árulást és hitszegést követtek el és teljes letiprásunk érdekében szövetkeztek ellenünk. Az egyeseknek ebből a szent meggyőződéséből kialakuló hatalmas tömegetudat azt követeli, hogy az eredmény is arányos és méltó legyen a küzdelem óriási méreteihez és hogy ebből a háboruból kifelé és befelé anyagilag megerősödjön és — ami nem kevésbé fontos: *erkölcsileg fölemelve* kerüljünk ki.

***

Az „Umlernen“-nek az emberi tevékenység minden ágára kiható jelentősége van. De tévedés volna azt hinni, hogy a háboru után mindennek meg kell változnia és hogy ennek a szónak állandó hangoztatásával kimerítettük a jövő iránt tartozó kötelességünket. Nincs így. Mert a szó és a tett veleje abban rejlik, hogy élesen elválasszuk a háboru alatt támadt időleges kívánságokat és szükségleteket a háboru utáni idők végleges és tartós következményeitől; hogy minden egyes területre külön-külön megállapítsuk az újratanulás fokát, terjedelmét, továbbá a megóvható, átvihető régi mennyiséget. Hosszu időre ez lesz minden nemzet vezető elméinek, legjobb fia-

nak főkötelessége, amit már most nem lehet eléggé hangoztatni.

Ime, befejezésül, mutatóba, néhány olyan fontos és legfontosabb dolog, amit nekünk *Umlernen* illik, *Umlernen* kell, ha a nagy leszámolás után magunkkal is lelkiismeretesen akarunk számolni:

Szolidaritás, azaz becsületesség mindenben és mindenkivel szemben.

Szolidaritás, vagyis az egyetemleges közösség érzése, tudata és gyakorlása.

Organizáció, tudatos és kitartó szervezkedés az egész vonalon.

Ime ezek a mi szebb és jobb jövőnknek kulcsai.

K. F.

A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlésének küldöttgyűlése.

Fenti című egyesület az elmúlt vasárnap szeptember 26-án tartotta Budapesten, a régi országház üléstermében ezévi küldöttgyűlését, melynek kiváló fontosságot adott az államosítás ügye, a központi tisztviselők illetmény-, nyugdíj- és fegyelmi szabályzatának tárgyalásra s az egyesület feladata hadi rokkantjainak segélyezéséről.

Megjelent 219 küldött 115.000 tag képviselőjében.

A szombat esti előkészítő értekezleten a küldöttek — a hiányos hadiközlekedés miatt csak kevés számban vehettek részt. A hangadó, irányító egyéniségek azonban mind megjelentek s a végtelen fontosságú tárgyak sorsát az előkészítő értekezlet pecsételte meg. Különösen az illetmény és nyugdíj-szabályzat ügye kevert fel szenvedélyes s a késő éjjeli órákba benyúló, magas színvonalu vitát s már-már úgy látszott, hogy ezen szabályzatokat egynemely hiányosságai miatt a küldöttek egy évre visszavetik, midőn a soproni küldött, tekintettel a tisztviselők érdekeit, egyezséget ajánlott a küzdő pártok között, amely szerint a központi vezetőség tudomásul veszi a megjelölt fogyatkozásokat, az egész szabályzatot a fiókoknak kiadja tárgyalásra s a 4—6 hónapon belül beérkező javaslatok és vélemények után újra átdolgozva a jövő évi küldöttgyűlés elé terjeszti, azonban ideiglenesen egy évi tartamra a szabályzatokat életbe lépteti.

A küldöttgyűlés ezen megoldást el is fogadta.

Az államosítás kérdésében pedig a purparlék nyomán kitűnt, hogy a soproni emlékirat s a központi felfogás közt lényeges különbség nincs. A soproni küldött kívánságára tehát a két államosító indítványt — a központi s a soproni indítványokat — az előkészítő értekezlet egyesítette, elfogadta a soproni emlékiratban, az államosítás ügyében lefektetett elvéket, köteleztetett a központi vezetőség, hogy az államosítás minden részletére kiható feliratot készítsen a magas

kormányhoz s ezt 60 nap alatt úgy terjessze fel, hogy a felirat szövege előbb az egyesület hivatalos lapjában közöltesse.

A küldöttgyűlés a soproni küldött rövid ajánlatára az előkészítő értekezlet megállapításait nagy lelkesedéssel elfogadta.

Megható módon áldozott a küldöttgyűlés a csataterén hősi halált halt tagjai emlékének: dr. Kasay László ügyvéd lendületes, a hőseinket elparentáló szavait állva hallgatta s emléküket nevük megemlékezésével jegyzőkönyvben örökítette meg. Eddig a központi vezetőségnek 1200 tagunk hősi halálát jelentették be.

Az egyesület hadirokkantjainak és hadiárváinak ügyében is egyhangulag döntött a küldöttgyűlés. Az alapszabályok 11. § b) pontja szerint a *fényleges szolgálatra bevonult tagok jogai és kötelességei a bevonulás tartamára megszűnnek*; a 31. § szerint körülírt balesetre vonatkozóan sem volnának kedvezményező elbírálás alá vonhatók, mivel a *háboruban szerzett csonkulások, betegségek minősített balesetnek nem tekinthetők*, továbbá az 1875. évi 37. t.-c. 504. §-a szerint, *ha a háborus esélyekről való gondoskodás a biztosítási szerződésben külön kikötve nincs, ezért a társaságot perelni nem lehet* — az egyesület hadbavonult tagjainak pedig ilyen szerződésük az egyesülettel szemben nincs.

— *ezek szerint tehát a hadbavonult tagok ha kizárva nincsenek, rájuk nézve a háborus állapot mégis joghátránnyal járna.*

— de viszont a 17. § szerint csak azok vannak kizárva a rokkantsági segélyre való igényjogosultságból, *akik a rokkantsági okot tudva és készakarva idézték elő*, már pedig a háboruból folyó rokkantságot ilyennek tekinteni nem lehet. Mivel az *alapszabályok* — az egyesületet kötelező egyedüli jogforrás — e tekintetben *sem jogmegállapító, sem tiltó rendelkezést nem tartalmaznak, a küldöttgyűlés feladata, hogy adjon az alapszabályok idevonatkozó szakaszának oly értelmezést, hogy a háboruból előálló összes rokkantsági okokat a rendes, alapszabályszerint bevallott foglalkozásból előállóknak tekinti és ily módon kívánja a*

küldöttgyűlés hadbavonult tagjai iránt anyagiakban is kifejezni gondoskodó nagyrabecsülését.

A küldöttgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag emelte az indítványt határozattá azon kijelentéssel, hogy ha az így önként reánk vállalt teher az egyesületet erősebb próbára tenné, minden áldozatot meghoz érte a jövőben.

A központi igazgatásra s a választott bírói tisztségre történő szavazásoknál a központi jelölés győzött.

Modern író irásából.

Megvénhedt hal.
Összeálmodozok.
Nehezen kiismerhető zsurnalisztikai termék.
(Mintha az a termék ember volna.)
Jajhajnal. (Ennek várjuk a pendantját.)
Siralomfarsang.
Céltalan patak.
Zsolozsmák anyja.
Szent összesimulások asszonya.
Rokkant remény.
Dérütött fejek visszatérő emlék-erdeje.
Vágnak történelme.
Elvénhedt modern.
Új érzések tora.
Multba jajgató (Ennek is várjuk a pendantját.)
Harmincnapos mise. (Ennek kóser az ize.)
Bibliás beteg.
Számíncselkedett.
Csukló siralom.
Tüzevész csókja. (Köszönjük azt a csókot.)
Veszedelem sanyarusága.
Kombináció nagy jövője.
Vacogó tél. (Persze nem az ember vacog.)
Nyámnyla beszéd.
Szent elmaflázás. (Megint kóser az ize.)
Rakoncába gyötrött betű. (Mindig szebb lesz.)
Vasárnaplós vendég. (Nem ám vasánapi vagy vasárnapos.)
Háztüzem táján.
Inyenc tartalom. (Ezt se tudtuk még.)
Csókolt a számra.
Szépséged szegénye én.
Unom a semmit. (De kár, hogy eltörölték a derest.)

Közli: H.

Anyuska levele Edithjéhez.

Írta: Rátz Imre.

— Az „Új Élet“ eredeti tárcája. —

Olyan szomorú a délután. Fáradt vagyok nagyon, mint a virágok itt előttem a vázában. Ugy lecsügged a fejem, mint e fonynyadó rózsák. Bágyadtan, álmotagon.

Edithem! Neked írom ezt a levelet. Érted, egyedül érted kuszálom papírra azt, amit érzek, gondolok és cselekszem. Mert talán egyszer te is úgy érzel, mint most anyuskád. Csüggedés fog el, mint most engemet, fáradt leszel, mint a szárnysegett madár. És félek, hogy a bánat és csüggedés fátyolán nem hatolhat át még egy sápadt sugárka sem, mely elúzná szivedből a kétség sötétjét. Akkor majd előkerül a rózsaszínzalaggal átkötött levélcsomóból ez az én írásom, amelyet egy szomorú délutánon róttam az én drága, szökehajú Edithemnek.

Jól esik nekem, hogy boldog vagy. Mosoly ül ajkadon s amikor felém szaladsz a kert aranyhomokján s meg-meglibben hajadban a kék szalag, azt gondolom, hogy az Ég tebenned a mennyország egy darabját küldte nekem. Egy darabot az örömből, egy párányit a szépségből, egy kicsi részt a boldogságból. Es ez nekem elég, igen elég. Azért sem tudok hálát adni. Olyannak teremtett az Isten téged, kis virágom, hogy nem tudnának nem szeretni. Benned szunnyad az én ifjuságom (egy édes, derűs tavas.) és ezért szeretlek. Kicsi leányom nagyon, igen nagyon szeretlek!

Szeretni... Neked még sejtelnéd sincs, mit jelent e szó szeretni. Sokat jelent, többet mint gondolják az emberek. Több, mint vágyódás, több, mint égő érzélem. Szeretni: minden! Valahogyan az élet szava a szeretet.

Együvésemmissülés azzal a tárggyal, amelyre irányul. A szeretet odaadás, türelem és... Nem találok szót, amely ki tudná fejezni a szeretet fogalmát. Csak érzem, hogy a szeretet valami nagy, valami csodálatosan szép, égi ajándék. Érdemes belőle élni...

Ugy megkönnyebültem már! Lásd ezt teszi a szeretet. Megnyugvást önt a szivbe és aranyos fátylat sző föléje derűs sugarakból. Már nem szomorú nekem a délután és nem vagyok csüggedt, mint a vázában haldokló virágok... Igaz, szaladok a kertbe és friss rózsákat helyezek a vázába. Mosolygó, hajnalban nyílt virágokat, fehérét, pirosat és lilát vegyest. Ugy megjött a kedvem! Azt szeretném veled már most megértetni, milyen szép az élet, ha szeretve éljük le. Szeretném, ha a keblemre simulnál és úgy hallgatnád anyuskád meséjét az életről s a szeretet-rózsáktól szegélyezett, meredek életútról. De téped ez nem érdekel most. Neked most aranyhajú babád a minden, amely olyan bájosan tudja két, sötétkék szemét lehunyni.

Mégis elmondom a mesémet. Ugy beszéllek, mintha itt pihennél a keblemen, közel a szivemhez. Az életről mesélek, meg a szeretetről... Hallgasd csak...

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer (talán nem is igen régen) egy ébenhajú leány. Kék volt a szeme, mint a csillagos éjszakák s az arca sápadtan-piros. Ez a leány nagyon szerette az estét. Elnézte órákon át, hogyan terít fátylat a kert fölé. Szóltanul állt ilyenkor szobájának ablakában s figyelt minden kis neszre. Elnézte, hogyan válnak a fák és a bokrok alaktalan feketeséggé s hogyan hálnak a törpeszáru krizantémok, nefelejtsék, zsályák az éjszakába. Mikor aztán előbujt a hold s hideg ezüstöt szórt a fákra, bokrokra

Áldozatkészséget

kívánnak és kérnek mostanában a hatóságok és különféle intézmények vezetői. A lapok és más nyomdai termékek hasábjain számolnak be egyesek és egyesületek nagy és kis adományairól, sokszor csodás, fáradhatatlan működéséről és tevékenységéről, a melyet katonáink javára, ezeknek meleg ruhával való ellátása, a beteg és sebesülteknek gondos s önfeláldozó ápolása, a vak katonák alapjának növesztése, az elesettek özvegyei és árvái segélyezése körül kifejtettek. Mindenesetre eltagadhatatlan nemes és dicséretes jelensége a mostani világot fölforgató, egymást öldöklő viaskodásnak. Ha az itthon maradottak közt e téren annyi szeretetet és áldozatkészséget tapasztalunk, joggal következtethetnénk ebből arra, hogy maguk között is hasonlóan cselekszenek. Pedig dehogy. Napról-napra észlelhetjük — nemcsak a hadseregszállítóknál és nagykereskedőknél — hanem a kisebb üzletembereknél, a piaci árusítóknál is, hogy majd mindannyiukat elfogta a hirtelen és gyors pénzszerzés vágya, mely sokaknál szenvedéllyé fajult. Nem tekintenek ők semmit, hanem haladnak a maguk útján a meggazdagodás felé. Nem használnak itt hatósági ármegállapítás, amelyet elég önzően hol az eladó, hol a vevő kijátszik, nem használnak sokat más irányú hatósági beavatkozás, itt csak melegen érző szívet, felebaráti szeretetet tudna segíteni, amely — ha nem is szorítja háttérbe saját énjét — legalább másoké mellé rendelné, s érezne mások szükségének enyhítésére annyi készséget, mint amennyit saját zsebének megtömésére. Ezt az elvet sokan nem tudják és nem akarják megérteni, pedig mily egyszerű s mily régen oktatnak, hogy elsajátítsuk; már elemi iskoláink hitoktatói is arra buzdítottak s neveltek, hogy „szeressük felebarátunkat mint önmagunkat“.

Ha a világháború sok tisztító és nemesítő jelensége között idővel azt is észre vesszük, hogy szeretetünk nemcsak értünk küzdő katonatestvéreinké, kik erre elsősorban rászolgáltak, hanem hogy az mi itthon maradottak között is oly igaz is benső

és virágokra s beüzüstözte alakját, akkor olyan volt a leány, mint egy angyal...

Esténként gyönyörű volt a kert. Bódító illatot lehelt millió virág; s ha dudolva bujkált a szellő a lombok között, olyan volt, mint halkán, csodálatos-szépen zengő tündérliget, amelynek asszonya áhitatba merülve gyönyörködik benne szobája ablakából...

Egyszer — gyönyörű, holdas este volt — magas, komoly férfiú verte föl a tündérkert áhitatos csendjét. A leány felé tartott és szeretettel tekintett feléje. Megérthették egymást, mert a leány lement a kertbe a férfiúhoz. Ugy üdvözölték egymást, mint régi ismerősök, akiknek nagyon jól esik az egymással való találkozás.

Sétáltak a kert utakon. Néha perceken át sem szóltak egymáshoz. Szép volt az est és ők nagyon boldogok voltak. Csak néha beszélgettek, de lágyan, sutogva, mert nem akarták megzavarni a némaságában fölséges esti harmóniát. Az életről beszélgettek. A szereteten nyugvó, békeséges életéről. És megértették egymást...

Multak a napok. Sokszor megisméltődött az esti séta és folyton erősült a két szivben a vágyódás az élet s a boldogság után. Érezték, hogy szeretniök kell egymást...

Egyszer aztán nem távozott el az a férfiú. Ott maradt s ezután már úgy jártak be a kertet, mint két boldog anyamadar az erdő végtelenjébe. Ott maradt, hogy boldogságot áraszson maga körül. Ott maradt — örökre...

Örökre? — Óh nem, csak két rövid évig. Két boldogságtól sugárzó, rövidke évig. Aztán elment messze, az életem túl levő Országba... Messze... nagyon messze... Csak azt várta meg, hogy a két év boldogságából kinyiljék a várva-várt rózsák: egy szökehajú kis leány. Aztán elment...

mint a milyenek hőseink iránt bizonyult, akkor örömmel konstatálhatjuk, hogy korunk áldozatkészsége nemcsak hiu szóban, hanem valódi, tettekben bizonyult erényünk.

—r—r.

Világháború.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, szept. 28.

Orosz hadszíntér:

Mivel az osztrák-magyar és német csapatok a Styrnél átkarolással fenyegették az orosz haderőt, az ellenség kénytelen volt a wóhyniai várterületen nagy áldozatokkal kezdett offenzíváját abbahagyni. Az oroszok visszavonulása tegnap egész nap tartott és az ellenséges hadsereg a Putilowka mögé tért vissza. A mieink üldözik.

Lucktól keletre az utóvéd-harcokban csapataink négy orosz tisztet, 600 főnyi légénységet fogtak el.

Az Ikva mellett és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A Dolomit harcvonalon ma reggel az ellenségnek a Col dei Bolis ellen intézett támadását kézi gránátokkal vertük vissza.

Tegnap az olaszok újra tűz alá fogták a görzi vöröskereszt-kórházat mintegy ötven gránátot irányítva oda, noha a kórházon mivel még nem lehetett teljesen kiűriteni, még a genfi-lobogó lengett.

Doberdói szakaszon tüzelésünk megghisított egy a Monte dei sei Busi ellen megkísérelt támadást.

Délkeleti hadszíntér:

Tüzérségünk megzavarta az ellenség erődítési munkálatait a Száva alsó folyásánál. A belgrádi várügyek Zimony városára néhány lövést adtak le, de nem találtak.

(M. S. O.) HÖFER, altábornagy,
avezerkari főnök helyettese

Gyász borult a házra, a kertre. Siralmas, fekete gyász. A tündérvirág asszonya egyedül maradt kicsi lánykájával. Egyedül járta be a kertet és sokszor előntötték sáta közben a könyvek. Minden virág, minden fűszál, fák, bokrok, csattogó madárdal visszalopták szívébe a boldogságos multat. Sirnia kellett. Csak kis leánya vigasztalta meg és Valaki más, aki nem a virág, hanem a virágnak illata, nem a szél, hanem a szélnek ereje, nem a nap, hanem a sugárkában alvó csöppnyi fény és melegség. Ó a Vigasztalás, az Enyhülés...

A tündérvirág asszonya megvigasztalódott. Feledni nem tudott, de belenyugodott a változhatatlanba. Szerette kicsi leányát, mint mult boldogsága gyümölcsét. És esténként újra figyelte a kertet, hogyan sir föl, ha végigsuhan a szellő, a fák lombsátorán. És ő is sirt, de volt a sírásban valami bizalom, valami enyhület. Ha néha szomorú volt a délután, leült asztalához s míg gyermeke eljátszozott a kert aranyárga homokján, irt. Levélbe rózta érzéseit, gondolatait leánya számára. Talán most is ír, most is a papírnak mondja el mese alakjában, milyen az élet, mi a szeretet, hogy leánya egyszer majd okuljon belőle...

Edithem! Jöjj a karomba! Vége a mesének. Jöjj, hadd csókoljam meg hamvas orcádat. Nézd, fátyoloz az est s olyan gyönyörű a kert innen az ablakból... Álmos vagy? Hajtsd csak fejcskédet anyuskád vállaira... Nem érdekél a kert? Lásd, kis virágom, ez a kert sok boldog percnél volt tanúja. Akik jártak benne: szerettek. Nagyon, igen nagyon szerettek...

Alkonyul... Aludj, babuskám, aludjál...

▼▼▼

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Berlin, szept. 28.

Nyugati hadszíntér:

Az ellenség áttörési kísérleteit tegnap is folytatta anélkül, hogy bárminő sikert ért volna el. Sok helyen azonban igen érzékeny veszteséget is szenvedett.

Loosnál az angolok ismét gázok alkalmazásával támadást intéztek ellenünk, amely teljesen hatástalan maradt.

Ellentámadásainkkal jókora terepnyereség mellett 120 tisztet és 750 főnyi légénységet ejtettünk foglyul. Ezzel itt a hadifoglyok száma a tiszteket beleértve 3397-re emelkedett, 9 újabb gépfegyvert zsákmányoltunk.

Soucheznál, Angresnél, Roclinkournál és egyebütt a champagnei egész arcvonalon az Argonneok lábáig a franciák támadásait kivétel nélkül visszavertük.

Souain vidékén az ellenség a helyzet csodálatos felismerésével lovastömegeket is hozott előre, amelyeket természetesen nyomban összelőttünk, mire megfutamodtak. A támadások elhárításánál szász tartalékezek és a Majna-frankfurti hadosztály csapatai tüntették ki különösen magukat.

Az Argonneokban, Fille mortei állásunk megjavítása céljából az ellenséges állások ellen egy kis előretörést intéztünk, mely a kívánt eredményt meg is hozta és ezenfelül 4 tiszt és 250 főnyi légénység elfogását is eredményezte.

A combresi magaslaton tegnapelőtt és tegnap az ellenséges hadállást széles arcvonalon nagy kiterjedésű robbantásokkal elpusztítottuk és belementünk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja:

Az ellenség, amelyet tegnap Dünaburg délnyugati arcvonalon visszaszorítottunk, megkísérelte, hogy egy hátrább fekvő állásban kitarson. Megtámadtuk és kivetük.

A Dryswjatyától délre lovas harcok folynak.

Tichorn vezérezredes hadseregének eredménye a wilnai csatában, amelyben az ellenséget a Waroctól Smorgon—Wischnew vonalon tulra vetettük vissza, hadifoglyokban 70 tiszt, 21.908 főnyi légénység, 3 ágyú, 72 géppuska és nagyszámu máha, amelyet a sietve visszavonuló ellenségnek hátra kellett hagynia. E zsákmány mennyiségét gyors előrenyomulásunk miatt csak most állíthattuk össze. Az eddig jelentett számok ebben az összegben nincsenek benne.

Smorgontól délre támadásunk tovább halad. Wischniewtől északra áttörtük az ellenség hadállását. Ez alkalommal 24 tisztet és 3300 főnyi légénységet fogtunk el és 9 géppuskát zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg hadcsoportja:

A hidfők Baranowicetől keletre harc után birtokunkban vannak, 350 hadifoglyot szállítottunk be.

Mackensen tábornagy hadcsoportja:

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadcsoportja:

Az átkelést a Stryen, Lucktól lefele kikényszerítettük. A nyomás alatt az oroszok Dubnótól északra az egész arcvonalon teljes visszavonulásban vannak.

(M. E. S.) Legfőbb hadvezetőség.

TÖRÖK HIVATALOS JELENTÉS.

A főhadiszállás jelenti:

Konstantinápoly, szept. 28.

Dardanella front:

A helyzet változatlan. Különböző irányokba küldött földerítő csapataink az Anafortaszakaszon és Kerevisdare környékén két ellenséges felderítő osztalet törbe csaltak és foglyul ejtettek. Hirtelen támadással az ellen-

séges lövészárkokban nagymennyiségű fegyvert, municiót, telefonvezetékeket és műszaki hadianyagot zsákmányoltunk. A többi frontól nincs jelenteni való.

Az olaszok vesztesége.

Amsterdam, szept. 28.

Az olaszok veszteségeit az olasz hadüzenetről szeptember elsejéig 35.000 halottra és 180.000 betegre és sebesültre teszik. Azóta azonban 300.000-re emelkedhetett az embervesztés száma.

Péter király Oroszországban.

Péter szerb király a cárhoz utazott. Állítólag ez utazást már a Moszkvában tartott nagy szláv banketten határozták el.

(Hírek keringenek, hogy a derék Petár nem tér vissza Szerbiába. Menekül a sülyedő hajóról.)

Az ántánt csapatokat küld Szerbiának.

A Minerva állítólag hiteles forrásból arról értesült, hogy csütörtökön Mudrosban francia és angol csapatokat hajóztak be, hogy Szaloniki mellett partraszállítva Szerbia segítségére küldjék.

Egy amerikai cég háborus haszna.

Az amerikai Bethlehem Steel Comp. a franciáktól és angoloktól eddig 1100 millió korona értékű rendelést kapott, amelyből megbízható számítás szerint összes haszna 260 millió korona. Egyes szerződések még évekre szólnak.

Hirek.

Kitüntetések. Kaár József honvédszázados, Kaár József nyug. pénzügyi tanácsos fia, aki nemrég a hadiékítményes katonai érdemkeresztet kapta, az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismeréséül Ófelségétől a szignum laudiszt kapta. — A király Mikka Alderich, a 18. honvédegyalogezredhez beosztott 8. gy.-e.-beli főhadnagyot az ellenséggel szemben tanusított vitézségéért a legfelsőbb dicsérő elismerésben részesítette. — Ófelsége Puhovich Pál felső-pulyai járásbírói irodafőtisztnek nyugdíjazása alkalmával sok évi hű és buzgó szolgálatának elismeréséül a koronás aranyéremkeresztet adományozta. — Szendrei Lajos 18-as honvéd őtársával azért, hogy a legnagyobb golyózáporban fölkeresték sebesült társaikat, biztos helyre szállították s sebeiket bekötötték, a VIII. hadsereg vezérével dicsérő oklevelet kaptak.

Kinevezés és áthelyezés. Az igazságügyminiszter Kramolin Viktor dr. győri járásbírói joggyakornokot a győri törvényszékhez jegyzővé nevezte ki; Ballay Géza dr. veszprémi törvényszéki jegyzőt a győri törvényszékhez helyezte át.

Déli vasúti kitüntetések. Hutflesz Mátyás tisztviselő az arany-éremkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján, Kreutz Imre főkocsimester a koronás ezüst-éremkeresztet a vitézségi érem szalagján, Degen-dorier Nándor főkocsimester pedig az ezüst-éremkeresztet a vitézségi érem szalagján.

A hercegprimás a budai várba költözik. Vaszary Kolos bibornok elhunytával a budavári uri-utcai régi hercegprimási palota visszaszállott dr. Csernoch János bibornok-hercegprimásra, aki elhatározta, hogy a Szent-Imre-kollegiumbeli eddigi lakását elhagyja és felköltözik a várba.

Fogarassy Viktor dr. főtörzsorvost a Pettau melletti Sternthalba helyezték át, ahol három kórház vezetését bízták rá. Új állomását a napokban már el is foglalja. Helyébe Pick dr. miskolci törzsorvos jön.

Sopron város törvényhatósága csütörtökön, f. hó 30-án d. u. 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését.

Plebánosi vizsga. Mult héten voltak Győrött a plebánosi vizsgák. E vizsgákon Balics Lajos dr. prelátus elnökölt, Bedy Vince dr., Zalka László dr. prépost-kanonokok és Varga Pál rábapatonai plebanos voltak a vizsgálató-bizottság tagjai. Szekendy József szemerei adminisztrátor és László János kisbéri káplán kitünő eredménnyel vizsgáztak.

Halálesetek. Szabó Dezsőné Sággy Mariska, a csornai premontrai rendház gazdaszának neje 45 éves korában elhunyt. — Id. Antritter Antal, Kisfalud község volt jegyzője 67 éves korában váratlanul elhunyt. — Sabel János lajtaujfalusi plebános Eitorfban (Köln mellett) lakó édesanyja mult héten elhunyt.

Kórház-látogatás. Steinmayer Ladislava nővér, a Legszenetebb Megváltóról nevezett apácák főnöknője a napokban látogatta meg a csornai Margit-kórházat és ez alkalommal az ott észlelt mintás betegápolás és rend fölött igen kedvezően nyilatkozott.

Októberi ájtatosság. A szent Domonkos-rendiek főünnepé alkalmából az egész hónapi rózsafüzér-ájtatosság rendje a következő: Mindennap reggel 6 órakor énekes szent mise az imádásra kitett legmértősebb Oltári Szentség előtt. Délután fél 6 órakor szent rózsafüzér ima, litánia. Október elsején és 31-én, ezenkívül még minden kedden, csütörtökön és szombaton prédikáció a rózsafüzér elvégzése után. Vasárnap, október 3-án délelőtt 10 órakor ünnepi nagy mise, délután a litánia alatt körmenet a templomban. A vasárnapi isteni tisztelet rendjében változás nem történik. — Szent Mihály ünnepét a plébánia templomban vasárnap, október hó 3-án ülik meg. Ez alkalomból délelőtt 1/4 10 órakor magyar, német és horvát nyelvű prédikáció, utána pedig nagymise lesz, délután 3 órakor pedig litánia.

Sopron vármegye állandó választmánya kedden, e hó 28-án ülést tartott, a melyen a különféle alapok költségvetéseit tárgyalták, amelyeket a közgyűlést megelőzően 15 nappal közszemlére kell kitenni. Az országgyűlési képviselő-választásoknál fölszámítható fuvardíjak olyan megállapítását javasolják, hogy 4 km-ig 4 K, 10 km-ig 8 K, azontul 10 K-t számíthassanak.

Az állami főreáliskola segélyegyesülete október hó 2-án d. u. 5 órakor tartja választmányi ülését.

Kik vásárolhatnak bőrt? A hivatalos lap szombati száma szerint városunkban Wiener Fülöp, Csornán Hercfeld Jakab és fia, Kismartonban Hirschl Frigyes, Komáromban Rosenbaum Áron vásárolhatnak miniszteri engedély alapján nyers marha és ló bőrt.

Emlékmű leleplezése Győrött. Győr városa Karácson Imre dr. győregyház-megyei pap, történélirónak, ki 1911. évi május 2-án hunyt el Konstantinápolyban, f. hó 26-án az Eötvös-parkban emlékművet emelt. Ennek leleplezési ünnepélye alkalmából délelőtt 11 órakor Fetszer Antal megyéspüspök csendes misét mondott, amelyen a különféle küldöttségek képviselői résztvettek. Szt. mise után a küldöttségek Khuen Héderváry Károly gróf, v. b. t. tanácsos vezetésével az Eötvös-térre vonultak, ahol már nagyszámu közönség gyűlt egybe, a tanuló-ifjúság tanáraik vezetésével. Az ünnepélyt a tanuló-ifjúság énekkara nyitotta meg, utána Khuen Héderváry Károly

gróf magas szárnyalásu beszédben ismertette Karácson Imre dr. életét és tevékenységét s ama óhajának adott kifejezést, hogy a most leleplezett emlékmű irányadó példa legyen a jövő nemzedéknek arra, hogy ne csak a háboruban a fegyverek erejével, hanem a békében a tudomány fegyvereivel is minél több diadalt arassunk. Farkas Mátyás polgármester ékesszóló beszédben vette át az emlékművet a város nevében, melyet a közönség lelkes tetszéssel fogadott. Ezek után Kramolin Viktor dr. kir. főügyész a győri Kisfalud-kör, a győri kat. tanítóképző-intézet nevében pedig, melynek az ünnepelt paptanári igazgatója volt, Jakab Ferenc igazgató, a győri felsőkereskedelmi iskola nevében pedig Matavovszky Béla igazgató helyezett koszorut az emlékmű talapzatára. Az ifjúság elénekelte a Szózatot, mire az ünnepség véget ért. Délután 1 órakor a megyéspüspök megvendégelte az emlékművet létesítő bizottságot, a fővárosi vendégeket és a győri előkelőségeket. Itten pezsgőbontáskor Fetszer Antal megyéspüspök emelkedett szólásra és mint az ősi egyházmegye főpásztor, egyházmegyéje tudós papjának dicsősége fölött érzett örömeinek adott kifejezést és megköszönte mindazok fáradozását, kik Karácson Imre dr. porhüvelyének hazaszállításán és az emlékmű föllállításán közreműködtek. — Khuen Héderváry Károly gróf, Mohl Antal dr. szerbiai választott püspök toszjtjai hangzottak el még befejezésül.

Leégett templom. Péntek délelőtt a dérföldi templom mellett levő házaknál tűz támadt gondatlanságból, amely hamarosan a templomra is átcsapott. A szép barokk-stíli templom tetőzetét teljesen elhamvasztotta, de az oltárszentséget és a berendezés nagy részét sikerült még megmenteni. A torony és harangok kárt nem szenvedtek. A templom károsodása körülbelül 7000 kor. amelynek csak egy része térül meg biztosítás révén s mivel kegyura a templomnak nincs e célra könyöradományokat hálás szívvel fogad a plébánia hivatal. — A templomon kívül 6 lakóház is a lángok áldozata lett.

Elhunytak vasárnap óta: Kocsis András 46 éves, Csuklics János 57 éves, Erlacher Mária 68, özvegy Német Jánosné 85 éves korában.

A városi szinügyi bizottság kedden délután ülést tartott, amelyben Balla igazgató újabb kérvényét, amelyben január hó 15-től kezdődően 6 heti szini idény tarthatását kéri, tárgyalta. A szinigazgató személyesen is járt ez ügyben a polgármesternél és Kretschy Sándor dr.-nál mint a szinügyi bizottság elnökénél.

Örökimadás című hitbuzgalmi havi folyóirat legújabb száma rendkívül dus és érdekes tartalommal jelent meg. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IV. ker., Üllői-ut 77.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

A kiadóhivatal üzenete.

Hátralékos előfizetőink részére mai számunkhoz postautalványt mellékelünk a hátralékos összeg feltüntetésével. Kérjük m. t. olvasóinkat, hogy azokat megküldeni kegyeskedjenek, mert a kiadóhivatal a kétszeresére felszokott papírárat és előállítási költséget készpénzzel fizeti, a hátralékok befizetésére tehát okvetlen számít.

Hirdetmény.

A soproni kir. fogház részére november hótól kezdve szállítandó három métermázsza babra pályázat hirdettetik. Ajánlatok a fogházfelügyelőségnek adandók le.

Scsáp János

kir. fogházfelügyelő.

Horváth József

hatós. enged. közvetítő-, cseléd-szerző-intézet és pincérügynök.

Sopron. Uj-utca 6. sz. Telefon 222.

Közvetítek eladást és vevést, házakat, birtokokat, vendéglőket, löwereket, kerteket, lakásokat és mindennemű személyzetet. — Tartok egyszersmind egy lakáshirdetőt kiadó lakásokra.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva d. e. fél 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapirokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyeletekben legelőnyösebb kiszolgálás. Safekasszák bérbeadása.

„EMLEKIRAT” a rokkantügy jelesül: a Magyarorsz. Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyeleté-nek **államosítása ügyében**
 című 50 oldal terjedelmű rendkívül érdekes röpirat Ára: 30 fill. Vidéki rendeléseknél az összeg előre beküldendő. (Egy példánynál bélyegben.)
 A. HORVÁTH ENDRE pt. főtiszt tollából — megjelent, Kapható: kiadóhivatalunkban, továbbá Máhr Árpád cs. és kir. udv. könyvk., Blum Nathán, mely tanulmány intenciója immár országos ügyé vált. Piri Dániel papirkereskedőknél és az összes dohánytőzsdékben.